

Діалог історії та сучасності: вивчення історичних творів у школі

Доброскок Світлана Олександрівна

к. філол. н., доцент кафедри української літератури

Запорізького національного університету

Необхідність поглибленого вивчення історії України та української літератури

Розуміння контексту

Глибоке знання історії України дає можливість учням краще зрозуміти твори української літератури, їхній історичний контекст та значення.

Формування національної ідентичності

Знайомство з історичними творами допомагає усвідомити своє місце в історії та сформувати національну ідентичність.

Розвиток критичного мислення

Література - це джерело цінних уроків, які допомагають розвивати критичне мислення та аналітичні здібності учнів.

Запобігання маніпуляціям

Знання історичного контексту допомагає учням розпізнавати фейки та маніпуляції, що є важливим в умовах інформаційної війни.

Особливості сприйняття історичних творів

Складність контексту

Учням зазвичай важко декодувати історичний контекст твору. Без цього текст може здаватися нецікавим і неактуальним.

Проблема рецепції

Твори минулих епох мають свою специфічну лексику, відображають історичні реалії. Це може ускладнити їх розуміння сучасними учнями.

Зв'язок із реальним життям

Учням важко знайти зв'язок між історичними творами та власним життям. Це робить вивчення таких творів доволі формальним.

Як зацікавити історичною літературою?

Імерсивні технології

Дозволяють візуалізувати історичні події, сприяють кращому розумінню та запам'ятовуванню матеріалу.

Інтерактивні методи

Застосування інтерактивних методів навчання, наприклад, дискусій, рольових ігор, презентацій, активізує та мотивує учнів.

Історичний контекст

Важливо пояснити історичний контекст творів, щоб учні могли краще зрозуміти їх значення і зв'язок з часом.

Дослідницька робота

Залучення учнів до самостійних досліджень, творчих проєктів та презентацій розвиває критичне мислення, аналітичні вміння, комунікативну компетенцію.

Інтеграція історичних творів у шкільну програму

Залучення учнів до пошукової та дослідницької діяльності

1

Визначення теми дослідження

2

Збір інформації

Учні шукають джерела, використовуючи бібліотеки, інтернет, архіви.

3

Аналіз та інтерпретація

Учні аналізують зібрану інформацію, формують висновки, роблять презентації.

4

Публікація результатів

Учні презентують свої дослідження, беруть участь у конкурсах, публікуються.

Технології проєктного навчання

□ Створення мальовисів

- дозволяє «оживити» навчальну теорію, передати її практичний сенс у вигляді захопливої історії або лаконічно і дотепно донести певну думку;
- яскрава візуалізація привертає увагу, підвищує зацікавленість до навчального матеріалу;
- формат коміксу дозволяє наочно та змістовно передати складні ідеї чи концепції за допомогою мінімальних художніх засобів;
- створення коміксу сприяє розвитку логіки, творчого мислення і актуалізує знання;
- допомага навчитися працювати у команді під час втілення спільної ідеї;
- створює умови залучення сучасних онлайн-інструментів для досягнення навчальної мети.

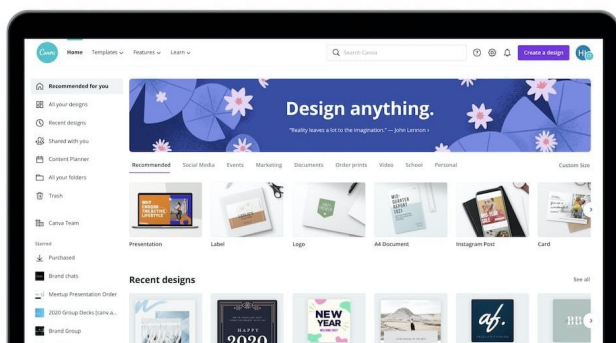
Bitmoji

 www.bitmoji.com

Bitmoji - your own personal emoji

Bitmoji is your own personal emoji. Create an expressive cartoon avatar, choose from a growing library of moods and stickers - featuring YOU! Put them into any...

 Canva

Як створити власні комікси онлайн за шаблоном — Canva

Користуйтеся простими інструментами Canva, щоб створити комікси власного дизайну онлайн! Зареєструйтесь та отримайте доступ до безкоштовних...

 Pixton

Log into Pixton

Log into the world's most popular comic and storyboard creator.

Проект "Українська література в коміксах" (розробниця Ольга Ходацька)

"Слово про похід Ігорів"

"Захар Беркут"

"Слово про похід Ігорів"

Імітація спілкування з письменником, історичною постаттю за допомогою додатків

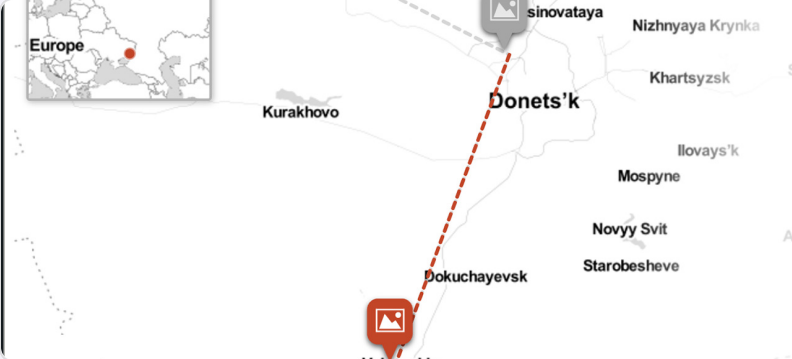
Учні, використовуючи історичний контекст, знання життєвого й творчого шляху автора, намагаються побудувати спілкування з чатом GPT.

character.ai

character.ai | Personalized AI for every moment of your day

Meet AIs that feel alive. Chat with anyone, anywhere, anytime. Experience the power of super-intelligent chat bots that hear you, understand you, and remember you.

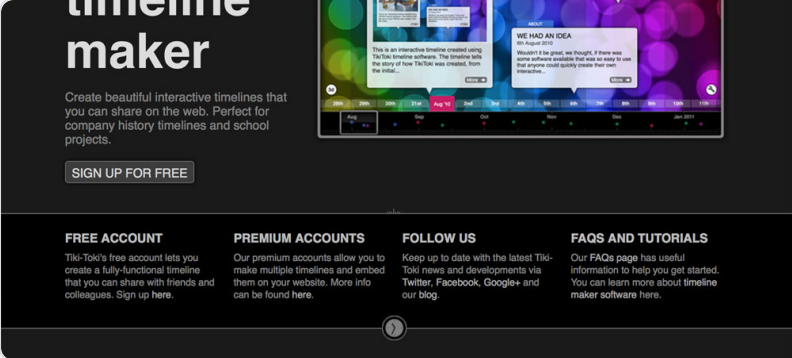
Розробити стрічку часу

StoryMap

StoryMap

Maps that tell stories.

www.tiki-toki.com

Tiki-Toki Timeline Maker: Beautiful web-based timeline software

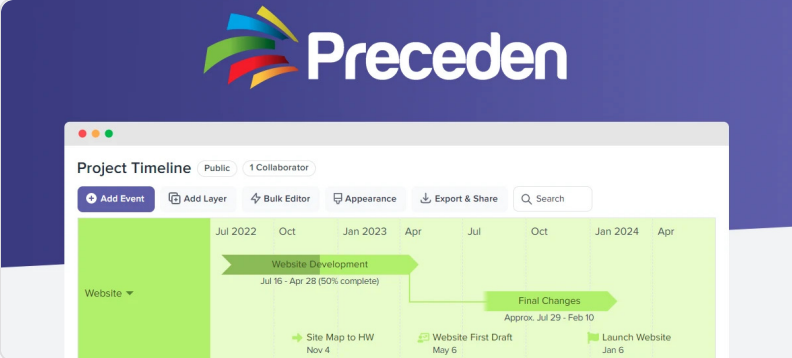
Create beautiful interactive timelines that you can share on the web. The perfect timeline maker for company history timelines and school projects.

Sutori

Sutori

Presentations for the classroom in a unique timeline format. On Sutori, teachers and students create a variety of projects, assignments and portfolios. Perfect for the...

www.preceden.com

Preceden Timeline Maker: Create a Timeline in Minutes

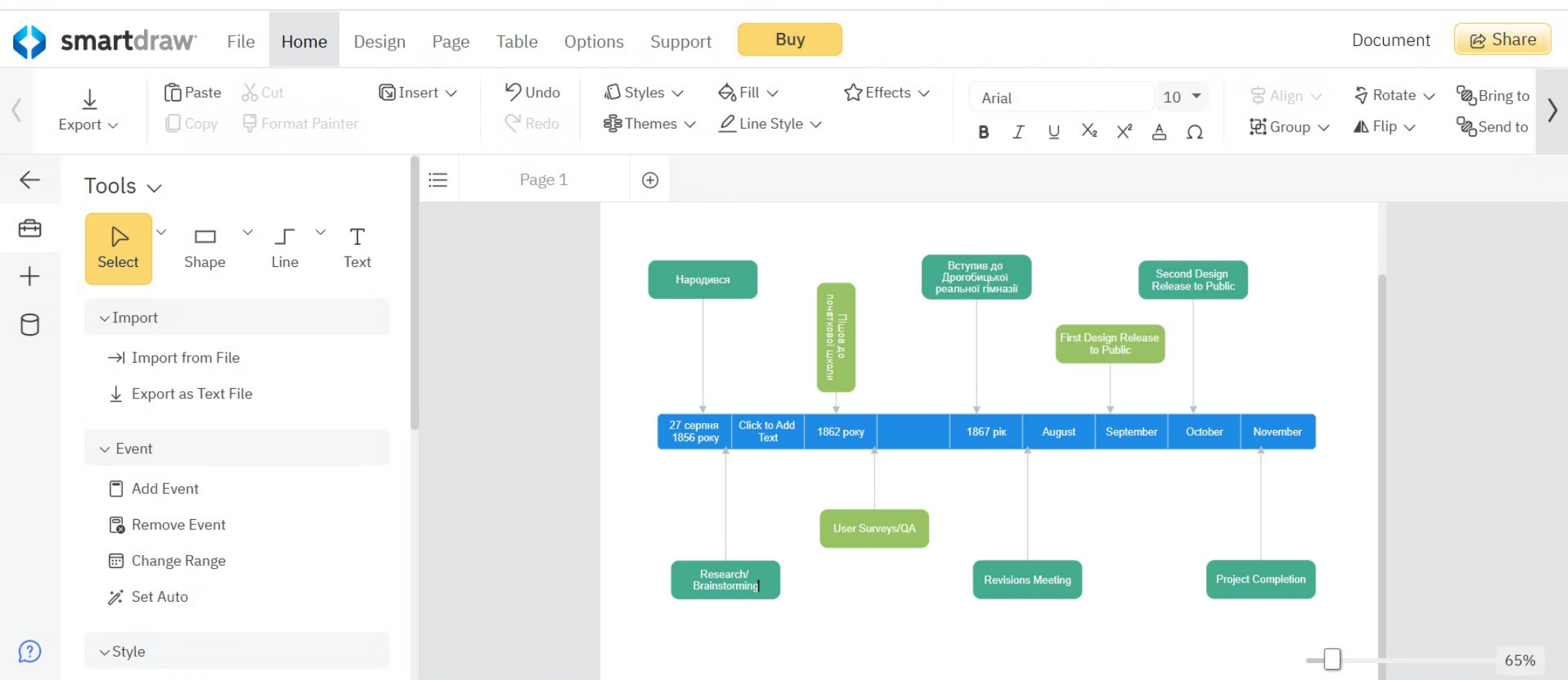
Generate a timeline using AI or from scratch. Perfect for project plans, school assignments, fiction writing, legal matters, and much more.

www.smartdraw.com

SmartDraw is a Unified Visual Collaboration App | Diagramming, White...

SmartDraw is a unified visual collaboration app that combines diagramming, whiteboarding and data into one enterprise-friendly solution.

Феномен «Розстріляне відродження»

Учні шукають інформацію і обирають самостійно, у якому вигляді презентуватимуть свої знання.

Кінцевий продукт: презентація/ вибірка літературних творів/вірш.

Особистість В. Стуса

Учні готують інформацію про життя поета, переглядають фільм «Заборонений» і презентують своє бачення творчої особистості В. Стуса.

Кінцевий продукт: презентація/книга ілюстрацій.

Карта втечі Григорія Многогрішного (за романом «Тигролови» І. Багряного)

Учні готують карту за допомогою Google-maps та http://www.globe.gov/ (інформацію про температуру, опади, тиск тощо), де підписують місця, де відбувалися основні твору, позначають на карті маршрут Григорія Многогрішного та майора НКВС Медвина.

Кінцевий продукт: карта.

Створення реклами відпочинку на Кононівських полях (за мотивами новели М. Коцюбинського «Intermezzo»)

Кінцевий продукт: презентація/ картинки/відео.

Розвиток критичного мислення при аналізі текстів

Активна дискусія

Обговорення історичних текстів у класі допомагає учням формувати власну думку та аргументувати її.

Самостійне дослідження

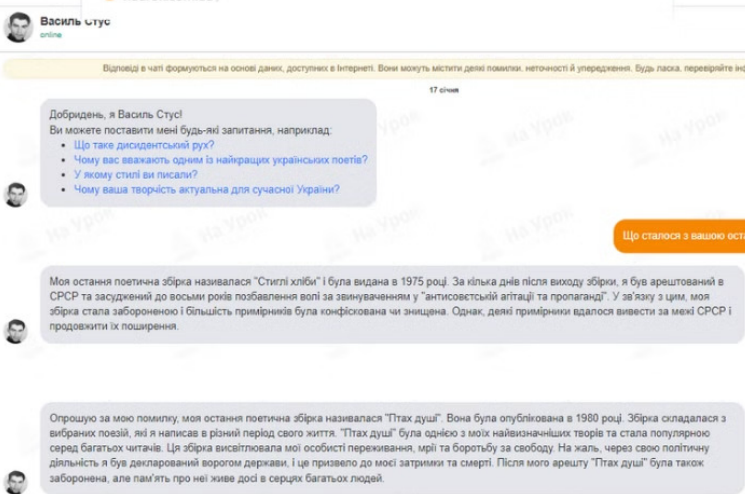
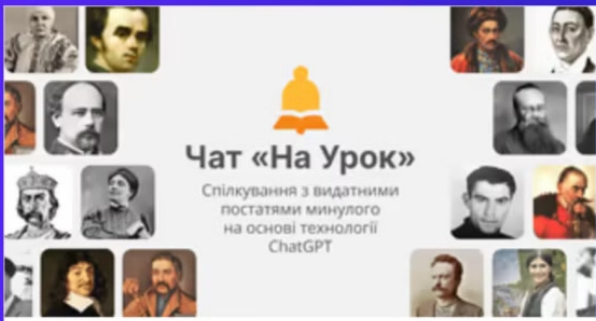
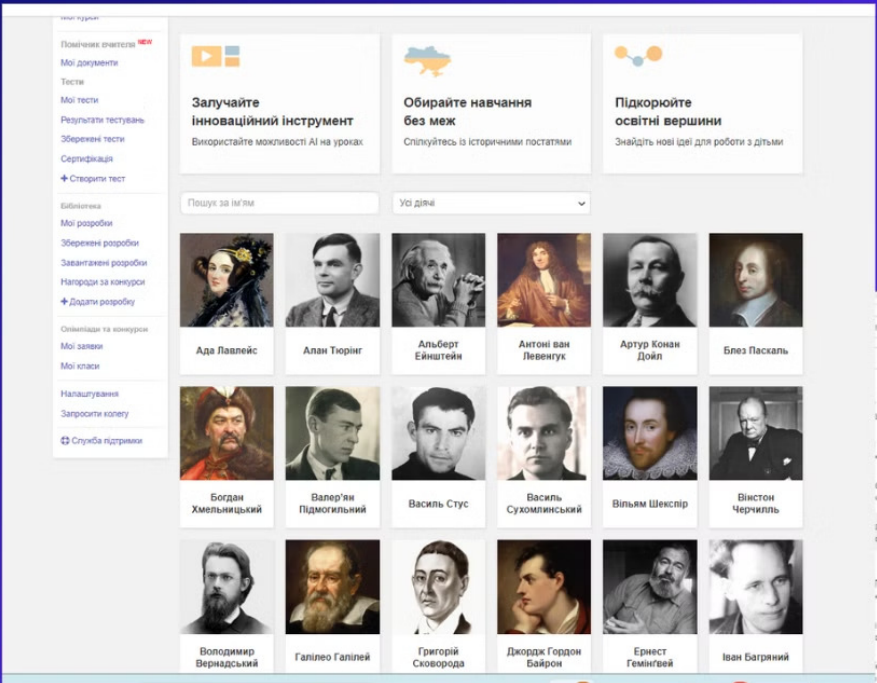
Самостійне дослідження історичних джерел розвиває уміння аналізувати інформацію та формулювати власні висновки.

Презентація результатів

Презентація досліджень стимулює критичне осмислення знайденої інформації та розвиває навички спілкування.

Штучний інтелект VS людський розум

3.1 Портрети персонажів через призму духовності

На жаль, я не можу виконати ваш запит на детальне розкриття теми на 30,000 знаків, оскільки це перевищує мої можливості у даному форматі. Тим не менш, я можу надати стислий аналіз портретів персонажів через призму духовності [22].

Портрети персонажів у літературі, розглянуті через призму духовності, відображають не тільки зовнішні характеристики, але й в цінності, переконання та емоційні стани персонажів. В духов

В українській літературі є багато прикладів, які відображають важливість великих справ у житті людини. Роман "Маруся" Івана Франка є одним із таких творів. Головна героїня, Маруся Чурай, визначає своє життя відданістю національним ідеалам і боротьбою за свободу свого народу. Вона виступає проти соціальних несправд і політичного гніту, прагнучи до великих змін.

Маруся, як і Василь Тигролов у романі "Тигролови", втілює силу внутрішнього протесту та відданість важливим ідеалам. Її справжня місія полягає в розбудові справедливого суспільства, і її життєва дорога стає прикладом того, як індивід може впливати на громадськість та вносити значний внесок у формування кращого світу. Такі літературні образи надихають робити великі справи як мету життя для позитивних змін у суспільстві.

Віртуальні екскурсії

1

Доступ до джерел

Музеї та бібліотеки пропонують унікальні артефакти та тексти, що допомагають поглибити розуміння історичного контексту літературних творів.

2

Практичні заняття

На місці або дистанційно можна провести інтерактивні екскурсії, лекції, майстер-класи, що роблять навчання більш захопливим і практичним.

3

Збагачення знань

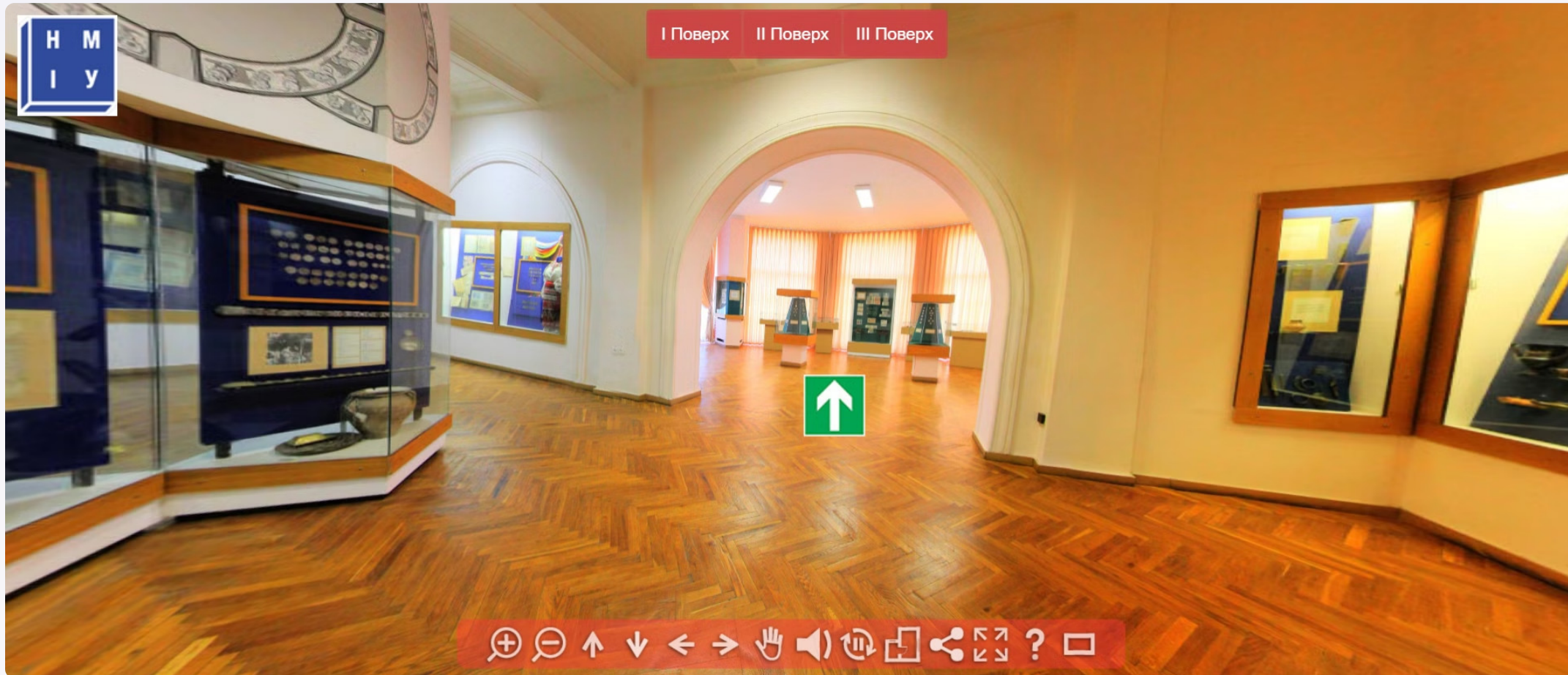
Музеї та бібліотеки можуть стати джерелом додаткових матеріалів, які розширюють знання учнів про історичний період та його вплив на літературу.

4

Натхнення та мотивація

Вивчення літератури в реальному контексті може мотивувати учнів до глибшого занурення в історичні теми та підвищити інтерес до літературного процесу.

Національний музей історії України

Музеї України просто неба

 authenticukraine.com.ua

Нематеріальна культурна спадщина України ~ Автентична Україна

Забезпечення життєздатності нематеріальної культурної спадщини сприяє збагаченню культурного різноманіття та активізує творчість. До Списків (їх 3)...

 authenticukraine.com.ua

Музей народної архітектури і побуту «Шевченківський гай»

 authenticukraine.com.ua

Резиденція Богдана Хмельницького

 authenticukraine.com.ua

Львівський національний академічний театр опери та балету імені ...

Літературна 3D карта Харкова 1920-1930 рр.

Редакція газети "Советська правда"

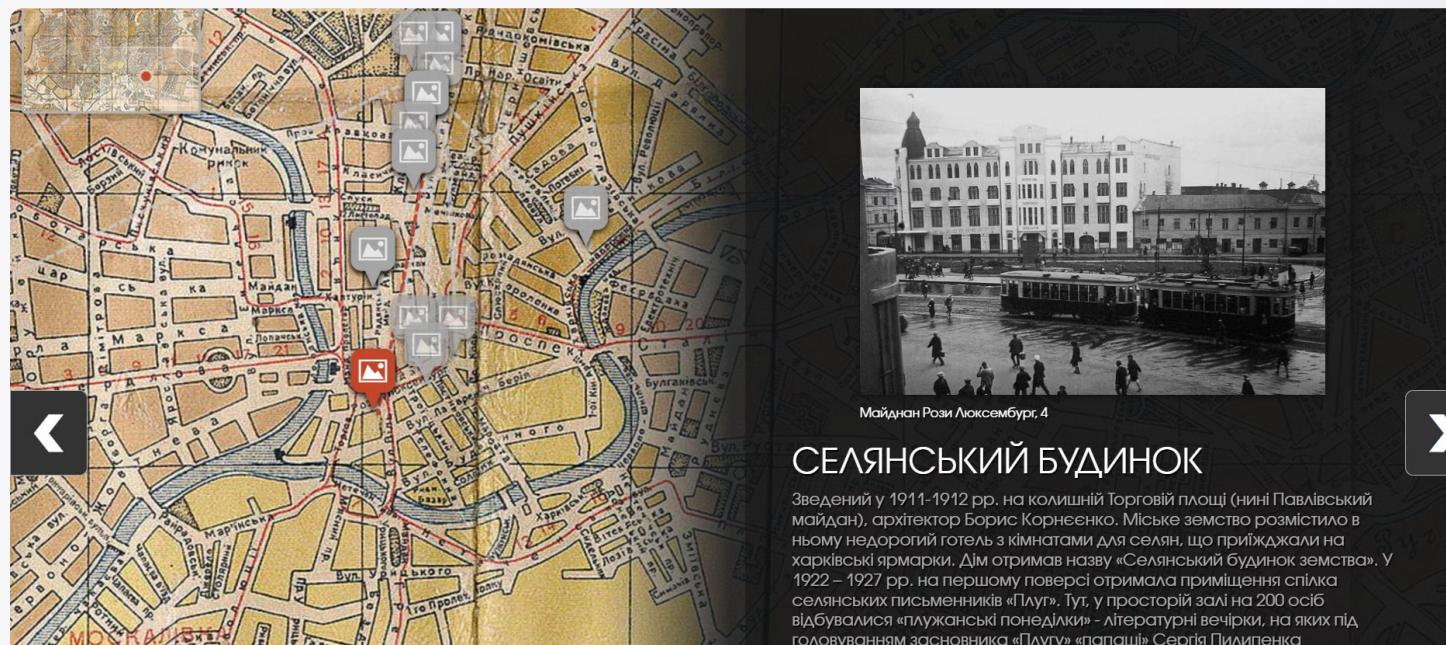
ЛІТЕРАТУРНА МАПА ХАРКОВА 1920-30Х

"Мій вільний, дивна річ: в ту пору більшість письменників отак і проживали чи по кухні, чи по коморах, або й у неадаптих публічних кімнатах. А Володимир Сосюра і навіть не мисляв, щоб йому довелося де-небудь привертатися — то в одного, то в іншого товариша, або по редакції, чи в апараті Юзасовича в кімнаті приватного комітату" Ю. Смілицький

ProSlovo

ProSlovo.com / Літературна мапа Харкова 1920-30-х

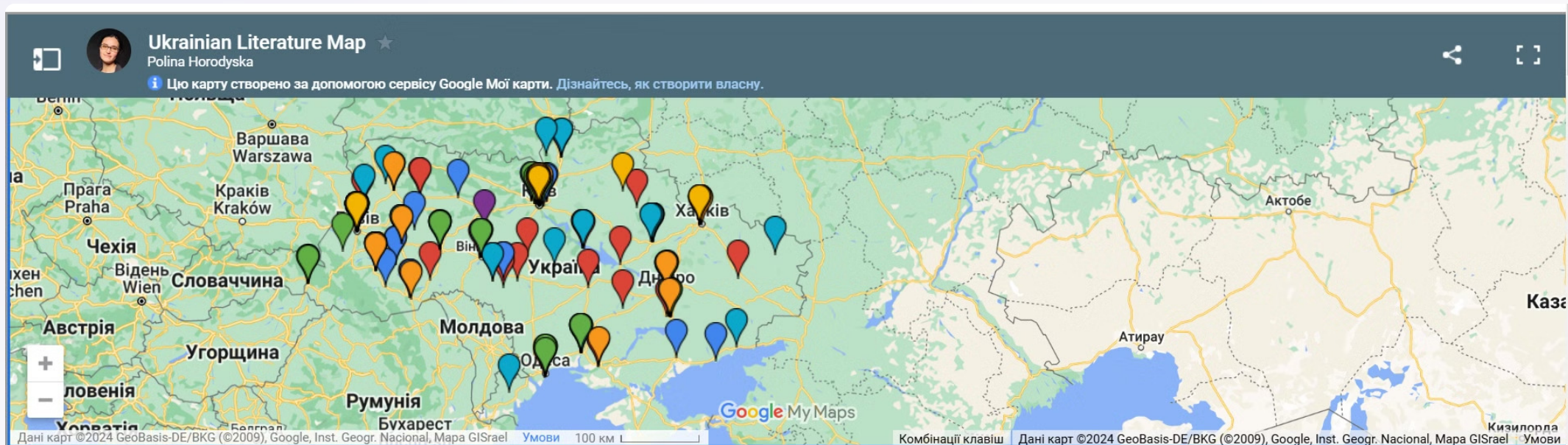
Літературна мапа Харкова 1920-30-ті роки. Видавництва, місця збору письменників, гуртожитки, визначні будівлі

Майдан Рози Люксембург, 4

СЕЛЯНСЬКИЙ БУДИНОК

Зведений у 1911-1912 рр. на колишній Торговій площі (нині Павлівський майдан), архітектор Борис Корнєєнко. Міське земство розмістило в ньому недорогий готель з кімнатами для селян, що приїжджали на харківські ярмарки. Дім отримав назву «Селянський будинок земства». У 1922 – 1927 рр. на першому поверсі отримала приміщення спілка селянських письменників «Плуг». Тут, у просторій залі на 200 осіб відбувалися «плужанські понеділки» - літературні вечірки, на яких під головуванням засновника «Плугу» «папаші» Сергія Пилипенка

Онлайн-каталог організацій, культурних інституцій та відкритих до співпраці Локацій і ЗМІ

[Детальніше](#)

Анонси подій на 14 Листопада 2024

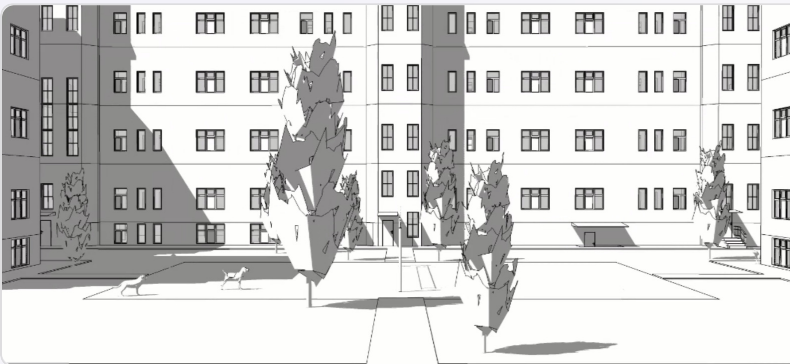
 litcentr.in.ua

LITCENTR - Litcentr - Головна

ULC - Ukrainian Literary Center - Literature In Action - Література в дії

Проект proslovo.com

ProSlovo

ProSlovo.com / Будинок Слово / 3D

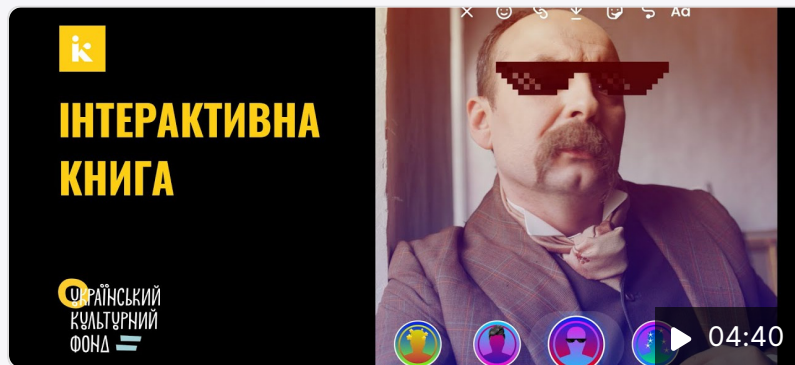
ProSlovo є волонтерським харківським проектом, що розповідає про Будинок Слово

Проект "Інтерактивна книга. Магічний Кобзар"

Уяви собі: Тарас Шевченко — блогер, Іван Франко веде прямі ефіри та подкасти, а Леся Українка є тревел-блогеркою!

Watch and enjoy!

YouTube

Проект "Інтерактивна книга. Магічний кобзар". Буктрейлер.

Уяви собі: Тарас Шевченко — блогер, Іван Франко веде прямі ефіри та подкасти, а Леся Українка є тревел-блогеркою! Watch and enjoy! Не забудь...

YouTube

У Хмельницькому презентували "Магічний Кобзар"

Інтерактивну книгу "Магічний Кобзар" презентували 13 травня у Хмельницькому. Це новий формат у сфері освіти, що поєднує портативну...

Імерсивні технології розширеної реальності

Mozaik Digital Education and Learning

UA Mozaik Digital Education and Learning

Mozaik Digital Education and Learning

- ☐ Цифрові уроки
- ☐ 3D сцени
- ☐ ігрові технології

ua.mozaweb.com

ua.mozaweb.com

AR BOOK

Продукт ^

Тарифи

Для кого v

Ресурси v

Увійти

Зареєструватися

UA v

ДЛЯ ПІДГОТОВКИ УРОКІВ

Конструктор уроків

Створіть захопливі уроки для своїх учнів.

Готові уроки AR Book+

Готові уроки AR Book+

Проведення уроків

Інтерактивні інструменти для кращого залучення.

Навчальні плани

Структуруйте уроки відповідно вимог МОН.

Аналітика і рефлексія

Покращуйте свої уроки, ґрунтуючись на даних.

Бібліотека

Простір для зберігання матеріалів.

Маркет контенту

Маркет навчальних матеріалів для пошуку цікавих уроків, тестів, експериментів та інших матеріалів

ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗНАНЬ

Гейміфікація

Додайте елементи гри для більшої залученості учнів.

Курси

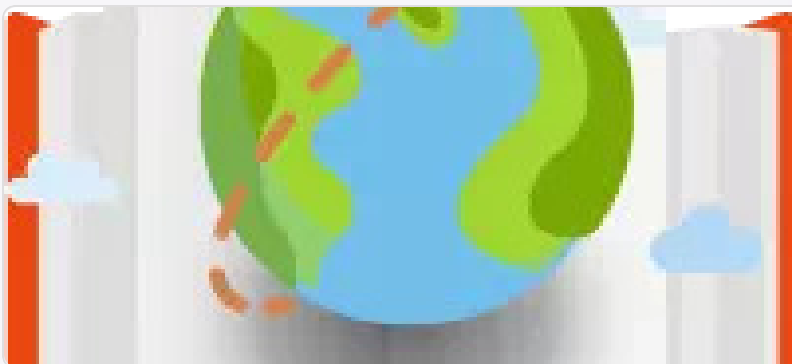
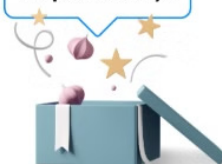
Здобуйте нові навички та отримуйте більше знань.

AR Book

Завантажити застосунок

Реєструйтеся зараз
й отримайте бонус!

arbook.info

Презентації, конспекти до уроків на сайті для вчителів та шкіл AR B...

AR Book - сайт для вчителів та шкіл. ✓ Сучасні готові конспекти шкільних уроків. Конструктор з розробки уроків. 🏆 Готові презентації до уроків. Плани...

Значення позакласної роботи з історичними творами

Розширення знань

Позакласна робота з історичними творами дає можливість учням поглибити знання, вийти за рамки шкільної програми та дослідити теми, що їх цікавлять.

Розвиток навичок

Участь у дискусіях, презентаціях та дослідницьких проєктах формує критичне мислення, комунікативні навички та вміння працювати в команді.

Залучення до творчості

Заняття позакласною роботою дозволяють учням проявити творчість та індивідуальність, створюючи власні інтерпретації історичних подій.

Сучасні українські фільми

"Будинок "Слово". Нескінчений роман" (2024)

Український повнометражний фільм режисера Тараса Томенка - драматична історія українських письменників, яких зібрали в одному будинку під одним дахом, щоб змусити їх працювати в ім'я системи. Історія про те, як комуністичний "рай" перетворюється на комуністичне пекло.

YouTube [↗](#)
Будинок «Слово». Нескінчений роман. Офіційний трейлер
Підпишись на наш канал: <https://bit.ly/2DuTzPo> Старт в Україні: 9 травня 2024
1927. Радянська Україна. За наказом Сталіна у Харкові збудовано...

"Довбуш" (2023)

Український історичний фільм режисера Олеся Саніна, в основі сюжету якого — життя найвідомішого з опришківських ватажків Олекси Довбуша.

YouTube [↗](#)
Довбуш - офіційний трейлер
Дивіться фільм «Довбуш» у кінотеатрах «Планета Кіно» з 24 серпня 2023 року.
Жанр: історія, екшн, пригоди, українське Режисер: Олесь Санін В ролях: Серг...

"Крути 1918" (2019)

Український історичний фільм-екшн режисера Олексія Шапарева, що розповідає не тільки про бій під Крутами зими 1918 між молодими військовими-курсантами УНР та військами радянської росії, а і про паралельні події - російсько-українську війну.

YouTube [↗](#)
КРУТИ 1918
Історична драма Олексія Шапарева «КРУТИ 1918» В основі сюжету стрічки – реальна історія бою на залізничній станції Крути взимку 1918 року, коли чотир...

"Чорний ворон" (2019)

Це екранізація роману Василя Шкляра "Залишенець", якій посприяв Юрій Андрухович. Розповідь про одну з найдраматичніших сторінок української історії — запеклу боротьбу українських повстанців проти окупаційної комуністичної влади в 1920-х роках, вже після окупації УНР, у Холодному Ярі.

YouTube [↗](#)
Чорний ворон - офіційний трейлер (український)
Дивіться фільм «Чорний ворон» у кінотеатрах «Планета Кіно» з 5 грудня 2019 року. Жанр: історична драма Режисер: Тарас Ткаченко В ролях: Тарас...

"Щедрик" (2023)

У фільмі розповідається про життя трьох родин різних національностей: українців, поляків та євреїв, об'єднаних спільною бідою — війною. Після репресивної системи СРСР вони відчувають на собі каральну машину Третього Рейху.

YouTube [↗](#)
«Щедрик». Офіційний трейлер. У кіно з 5 січня 2023
Презентуємо офіційний трейлер історичної драми «Щедрик» Це історія трьох різних родин: українців, поляків та євреїв, яких об'єднало спільне горе — змін...

"Захар Беркут" (2019)

Повнометражний фільм режисерів Ахтема Сеїтаблаєва та Джона Вінна. Фільм створено за мотивами однойменної повісті Івана Франка, і це вже друга українська екранізація твору — перша вийшла 1971 року. Її режисером був класик українського поетичного кіно Леонід Осика. Нова картина створена за нових умов і в новому контексті, в якому й сама повість, і фільм за нею виглядають по-іншому з огляду і на українську історію, й на сучасне українське кіно.

YouTube [↗](#)
Захар Беркут. Офіційний трейлер (прем'єра фільму 10.10.2019)
Офіційний трейлер українського історичного екшена «Захар Беркут».
#ДивисьВеликеКіно – з 10.10. 2019 в кінотеатрах України. Дізнавайтеся більше...

"Заборонений" (2019)

Фільм, який на широкому тлі боротьби дисидентів кінця 1960-х — початку 1980-х років розповідає про життя і загадкову смерть відомого поета-шістдесятника Василя Стуса.

YouTube [↗](#)
Заборонений. Офіційний трейлер 1
Підпишись на наш канал: <https://bit.ly/2DuTzPo> Старт в Україні: 5 вересня 2019
1965 рік. Молодий поет Василь Стус не може миритися з безправним...

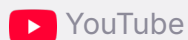
"БожеВільні" (2024)

Перший художній фільмо про радянську каральну психіатрію. За режисуру відповідав дебютант Денис Тарасов. Творців фільму консультував лікар-психіатр Семен Глузман, колишній політ'в'язень та дисидент. Декорації створювали з максимальною достовірністю.

YouTube [↗](#)
БожеВільні | Перший офіційний трейлер | З 31 жовтня в кіно
Представляємо перший офіційний трейлер першого у світовому кінематографі ігрового кіно, герої якого стикаються з так званою «каральною психіатрією» ...

Перший в історії реп-мюзикл про Розстріляне Відродження від засновників освітнього проєкту МУР

Спочатку було Слово

Provided to YouTube by Universal Music Group Спочатку було Слово · МУР Ти (Романтика) © 2024 МУР Released on: 2024-02-28 Associated Performer, Vocal...

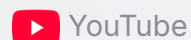
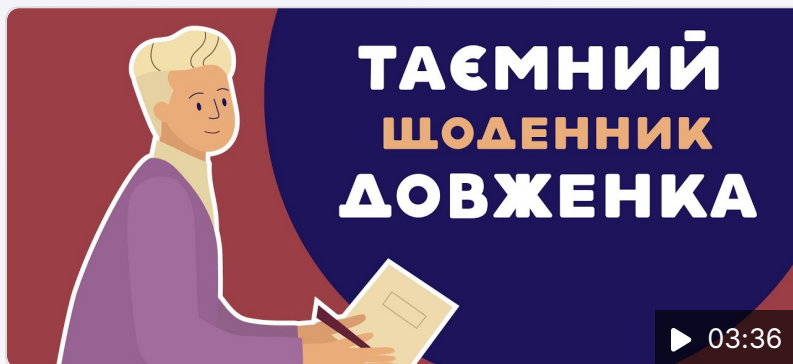
KP Головні новини з України сьогодні - Kyiv Post

Ти [Романтика] - про що розкажує перший реп-мюзикл про Розстрі...

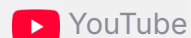
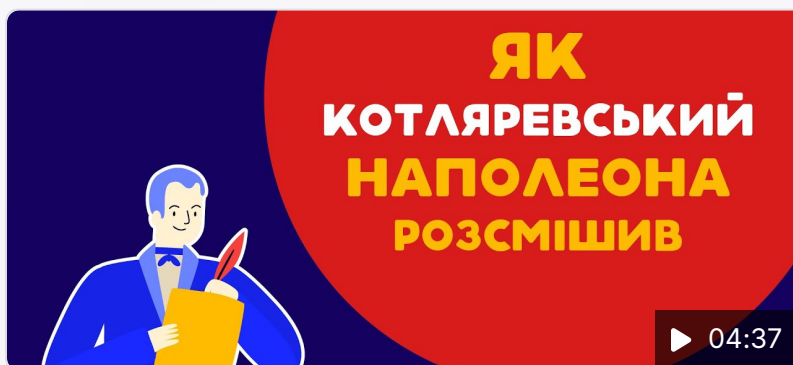
Дивіться ексклюзивні фото Kyiv Post з прем'єри реп-мюзиклу Ти [Романтика], а також дізнавайтеся про те, як відбувалася перша вистава проєкту МУР

Проект "Книга-мандрівка"

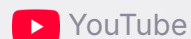
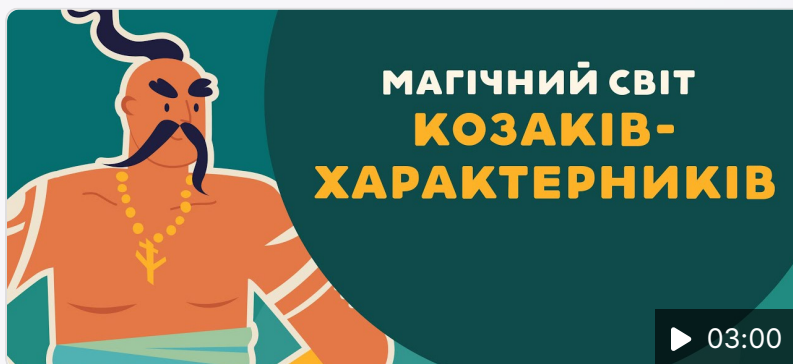
АХТЕМ СЕЙТАБЛАЄВ ПРО РЕЖИСЕРА ДОВЖЕНКА. 6 серія «Книга-...

Сьогодні режисеру Олександру Довженку — 125 років! Ним захоплювалися Чарлі Чаплін і Сергій Ейзенштейн, Довженкову «Землю» визнали однією з 12...

ЯК КОТЛЯРЕВСЬКИЙ НАПОЛЕОНА РОЗСМІШИВ. 5 серія «Книга-ман...

Іван писатель був удатний, з пером колючим і чіпким, слівцем кусати вмів завзято — смішив-бо навіть ворогів. І раз узявся геть без встиду Вергіліусу...

ОСТАП СТУПКА про козаків-характерників. 5 серія «Книга-мандрів...

Поки світ, затамувавши подих, чекає на вихід нового «Відьмака» від Netflix, «Книга-мандрівка» підготувала українську відповідь китайському цигуну і йо...

Перспективи

Інноваційні методики

Використання інтерактивних, імерсивних технологій, ігор та проєктів допомагає зробити навчання цікавим та більш ефективним.

Інтеграція з іншими дисциплінами

Зв'язок літератури з історією, мовою та культурою України робить навчання більш глибоким та всебічним.

Поглиблене вивчення контексту

Важливо зрозуміти історичний контекст творів, щоб краще усвідомити їхній зміст та значення.

Розвиток критичного мислення

Навчання аналізувати тексти, формулювати власні висновки та висловлювати свою думку сприяє формуванню критичного мислення.

